

Skolinspektionen
Registrator
Box 23069
104 35 STOCKHOLM

Yttrande över Alterdalens Bygdeförenings ansökan om fristående verksamhet i Piteå kommun, dnr 31-2015:723

Yttrandet avser en ansökan från Alterdalens Bygdeförening om att bli huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem i Piteå kommun.

Allmänna förutsättningar inom kommunen

Kommunen har som huvudman för skola och förskola ansvaret för att verksamheten bedrivs med goda förutsättningar och hög kvalitet som grund för hög måluppfyllelse. Under senare år har det skett omfattande förändringar i det nationella uppdraget. På ett påtagligt sätt har det skett en förändring i hur verksamheten bör organiseras. Styrdokumentet visar, bland annat, på en tydlig stadiindelning och från 2015 gäller att lärare endast får undervisa och betygsätta i de ämnen där de är behöriga. En konsekvens av detta är att huvudmannen måste skapa underlag för olika kompetenser och behörigheter vid den enskilda skolenheten, inte minst för att skapa attraktivitet inför rekryteringar.

Elevminskning

I Piteå kommun har elevantalet inom förskoleklass och grundskola har minskat med över 1000 elever (ca 20 %) under de senaste 10 åren. Det har inneburit att kommunen har många skolenheter (f.n. 26, exkl. gy) och stora lokalytor som medför höga kostnader.

Lokaler

Många av kommunens skolor är i starkt behov av upprustning. I ett fall har kommunen tvingats stänga en skola med över 200 elever och eleverna befinner sig idag i tillfälliga lokaler i väntan på att skolan ska rivras och ersättas med nybyggnation. Barn- och utbildningsnämnden har arbetat med skolstrukturen år 2004 och 2012-2013. Trots översynen har nämnden inte lyckats minska lokalytorna i samma omfattning som elevminskningen. Piteå kommun har många skolenheter och det uppstår protester på landsbygden när en liten byaskola skall läggas ner. Det har inneburit friskoleetableringar i de byar där barn- och utbildningsnämnden lagt ner verksamhet.

Framtida skolstruktur

För att möta de utmaningar som beskrivits ovan tillsattes hösten 2012 en skolstrukturutredning.

Uppdraget var att hitta fram till en långsiktigt hållbar struktur för hela utbildningsförvaltningens verksamhet. De aspekter som framhölls var dels att skapa goda förutsättningar för *kvalitet i verksamheten* – och därmed hög måluppfyllelse – men också att skapa en långsiktig *social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet*. Ett omfattande utredningsarbete och en relativt lång process har därefter resulterat i två viktiga beslut för framtiden.

Hösten 2013 beslutade kommunfullmäktige om två policydokument; *Modell för attraktiv förskola i Piteå kommun* (bil.1) respektive *Modell för attraktiv skola i Piteå kommun* (bil.2). Syftet med de båda dokumenten är att säkerställa god kvalitet i verksamheten samt att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar. I dokumenten finns önskvärda förutsättningar definierade som *framgångsfaktorer*.

Med utgångspunkt i ovanstående policydokument beslutade Barn och utbildningsnämnden, i februari 2014, om en konkret utformning av förskole- och skolverksamheten fram till 2020 (bil.3). I beslutet finns en tidplan för genomförandet av beslutade förändringar samt en plan för investeringar kopplat till detta (bil.4). Viktigt i sammanhanget är att se nämndens beslut som en helhet där man, bland annat, säkerställer att det finns möjlighet att gå i grundskolan t o m åk 9 i alla fyra definierade kommundelar och att man eftersträvar närhet till skolan för de yngre eleverna.

Pedagogiska konsekvenser av en friskola i Alterdalen

Nedanstående tabeller visar avvikande elevprognos. Utifrån prognoserna gör vi bedömningen att det blir svårigheter att upprätthålla en hög kvalitet som gynnar elevernas kunskapsutveckling och lärande. Det har varit nämndens beslutsgrund då vi tagit beslut att lägga ner mindre skolenheter.

Kommunen bedömer att det är svårt att rekrytera och behålla behörig personal vid en liten skolenhet som ligger i ett ytterområde. Det medför negativa konsekvenser gällande elevernas kontinuitet i undervisningen, trygghet och en god lärandemiljö.

Födda samt inflyttade	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Alterdalen	7	8	12	7	7	4	5	6	6	14	5	8

Läsår	Alterdalen
2016-2017	47
2017-2018	49
2018-2019	47
2019-2020	49
2020-2021	50

Organisatoriska konsekvenser för Piteå kommun vid etablering av fristående skola i Alterdalen

Etableringen av en fristående skola i Alterdalen ligger inte i linje med de långsiktiga förutsättningar kommunen önskat skapa genom ovan nämnda policydokument och följaktligen inte heller i linje med Barn- och utbildningsnämndens beslut om framtida skolstruktur. Därmed motverkas också möjligheten att skapa långsiktiga och likvärdiga lösningar för kommunens olika delar.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen vid etablering av fristående skolor.

Etablering av fristående skolor medför ekonomiska konsekvenser för Piteå kommun enligt nedanstående tabeller.

Bidrag till fristående skolor som avser "överkostnader" utöver rörlig elevpeng

Överkostnaderna består av fasta och halvfasta kostnader som kommunen ska betala ut i bidrag trots att kostnaderna för den egna verksamheten inte kan minskas i samma utsträckning.

		Bidrag/elev/år
Arbetsledning	Rektorer (ej central ledning)	2 472
Elevhälsa		2 854
Pedagogistor	Endast fritids	897
Övriga centr ped insatser	Syv, Vfu, Cmit, Naturskola, sensomotorik	1 228
Övr centr vht-kostnader	Rehab, Arbetsmiljö, centr fortbildningspott, etc	1 307
Badresor		300
Hyreskostn bad o sporthall	Hyra till KoF	1 258
Kapitaltjänst		837
Adm bidrag 3%		1 800
Summa bidrag/elev		12 953

	Antal elever Läsår 14/15	Summa "fast" bidrag/enhet/år
Sikfors och Tolvmans	73	945 569
Hemmingsmark*	53	686 509
Lillpite	65	841 945
Alterdalen	51	660 603
* antal elever VT 14	Tot summa "överkostnader"	3 134 626

"Rörligt bidrag" = lika kostnader oavsett huvudman

Direkt pedagogisk personal
Fortbildning ped personal
läromedel
Städ
Verksamhetsvaktmästeri

Lokalkostnader fristående skolor Piteå kommun

Förskola	Uthyrare	Kontrakt	2014	Adm 3%	Moms 6%	Totalt	Kommentar
Tolvmans friskola	Piteå kommun	Eget kontrakt from 110701	222 110 kr	6 663 kr	13 726 kr	242 500 kr	
Sikfors friskola	Egen lokal	Eget	790 557 kr	23 717 kr	48 856 kr	863 130 kr	Gäller både förskola o skola
Hemmingsmark skola	Piteå kommun		574 000 kr	17 220 kr	35 473 kr	626 693 kr	
Lillpite skola	Piteå kommun		1 115 000 kr	33 450 kr	68 907 kr	1 217 357 kr	
Alterdalens skola	Piteå kommun		593 000 kr	17 790 kr	36 647 kr	647 437 kr	
Tot summa			3 294 667 kr	98 840 kr	203 610 kr	3 597 117 kr	

"Merkostnad" jmf med om skolan vore i kommunal regi

Denna summa är återsökningsbar från staten

Barn och utbildningsnämnden arbetar med skolstrukturen för att kunna säkerställa likvärdig utbildning för alla elever i kommunen. Vid beslut om nedläggning av skolenhet kan nämnden omfördela resurser till andra verksamheter.

När nämnden har beslutat om nedläggning av verksamheten vid Tolvmans-, Sikfors-, och Hemmingsmark skolenheter så har de enheterna ansökt och fått tillstånd att starta fristående skolverksamhet istället. Vid bedömning av de enskilda enheternas ansökan är den ökade kostnaden för kommunen inte så stor, eftersom enheterna var för sig är små, men desto fler fristående enheter som etableras desto större blir kostnaden för kommunen.

Ovanstående friskolor, som redan har etableringstillstånd, innebär en sammanlagd ökad kommunal kostnad på 5 258 000 kr. Vid en ytterligare etablering av fristående skolenhet i Alterdalen ökar kostnaden för kommunen med 1 272 000 kr. Detta är kostnader som vi måste finansiera från vår ordinarie verksamhet.

Sammanfattning

Med utgångspunkt från kommunens ambition att skapa långsiktiga, hållbara och likvärdiga förutsättningar för god kvalitet inom Utbildningsförvaltningens ansvarsområde, och med hänvisning till de återverkningar en friskola i Alterdalen skapar, menar Piteå kommun att Skolinspektionen inte ska godkänna Alterdalens Bygdeförenings ansökan om fristående verksamhet i Alterdalen.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Ruth Rahkola
Ordförande

Bilagor:

Bilaga 1, Modell för attraktiv förskola i Piteå kommun

Bilaga 2, Modell för attraktiv skola i Piteå kommun

Bilaga 3, Barn- och utbildningsnämndens beslut 2014-02-26 § 14 om en konkret utformning av förskole- och skolverksamheten fram till 2020

Bilaga 4, Tidplan för genomförandet av beslutade förändringar samt en investeringsplan

Bilaga 5, Befolkningsprognos för barn i ålder 1-16 år fr o m 2015 t o m lå 2020/2021.

Bilaga 6, Sammanställning av kommunala och fristående förskoleklasser och

grundskolor i kommunen.

Bilaga 7, Sammanställning av kommunala och fristående fritidshem i kommunen

Bilaga 8, Karta över placering av de kommunala och fristående grundskolor i kommunen (obs! fram- och baksida)